

Efektivní řešení pro šikanované zaměstnance? STÁVKA!

- CZ24 News | 8. prosince 2020

Málokterý zaměstnavatel je natolik drsný, že se nezaekne stávkujících zaměstnanců. Proto se domníváme, že je to prostředek, který by právě teď měli zaměstnanci, kteří nesouhlasí například s donucováním k nošení roušek, k testování nebo třeba k učení dětí tzv. distančně, použít.

Často nám teď píšou zoufalé ošetřovatelky z domovů pro seniory. Musí podstupovat v pětidenních intervalech testy, které zasahují do jejich tělesné integrity a zaměstnavatelé jim vyhrožují pracovními postihy a dokonce výpovědí. Sami jsme zvědaví na to, kým hodlají obětavé pracovnice nahradit a kdo se bude o nemohoucí seniory starat, možná sami ředitelé ústavů. ([Podobně možná uvažují v Rakousku, kde chtějí podmiňovat práci ve nemocnici nebo sociálních službách očkováním.](#))

Zaměstnanci si nemusí nechat šikanu líbit!

RADÍME VŠEM ZAMĚSTNANCŮM: NAJDĚTE DVA KOLEGY, KTERÍ VIDÍ VĚCI TAK JAKO VY A VYHLAŠTE OKAMŽITĚ STÁVKU. JE TO KRAJNÍ ŘEŠENÍ, ALE V SOUČASNÉ SITUACI JEDINÝ REÁLNÝ NÁSTROJ, KTERÝ ZAMĚSTNANCŮM ZBÝVÁ.

Jak je upraveno právo na stávku v době nouzového stavu?

Právo na stávku je zaručeno Mezinárodním paktem o hospodářských, sociálních a kulturních

právech, Úmluvou o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat a Úmluvou o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat.

V Listině základních práv a svobod máme čl. 27 odst. 4: právo na stávku je zaručeno za podmínek stanovených zákonem; toto právo nepřísluší soudcům, prokurátorům (tj. státním zástupcům), příslušníkům ozbrojených sil a příslušníkům ozbrojených sborů.

Oprávněně se ptáte, jak to se stávkou v době nouzového stavu. To řeší zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon, který říká, že vláda může sice omezit právo na stávku, ale jen tehdy, když by stávka vedla k ohrožení nebo znemožnění likvidačních nebo záchranných akcí (§ 5 písm. f). Evidentně valná většina lidí stávkovat klidně může a vláda se může stavět třeba na uši a neudělá s tím vůbec nic.

V tomto blogu vycházíme z podrobného a dobře napsaného článku advokáta Ondřeje Beneše: [Stávka mimo kolektivní vyjednávání](#).

Stávkovat lze i mimo vyjednávání o kolektivní smlouvě

V našem právním řádu je jediný zákon, který upravuje právo na stávku, a to zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání. Stávka v tomto případě řeší problémy při jednání o obsahu kolektivní smlouvy. Tento zákon se zcela zjevně nehodí pro řešení šikany zaměstnanců kvůli koronaviru.

Proto se musíme ptát, zda je vůbec možné stávkovat i jindy. Z rozhodování Nejvyššího soudu vyplývá, že ano. Taková stávka se vede za účelem ochrany sociálních a hospodářských práv zaměstnanců. Zde tedy např. před vyhrožování ze strany zaměstnavatele ztrátou pracovního místa v případě, že se člověk nenechá otestovat (přičemž k takovému testování nechce dotčený zaměstnanec dát tzv. informovaný zásah k zásahu do tělesné integrity).

Oprávněné důvody stávky jsou velmi široké a zaměstnavatel zjevně tahá za kratší konec provazu. Mohl by se bránit u soudu a žádat určení nezákonnosti stávky (určovací žalobou s povinností prokázat právní zájem na určení).

Tři jsou kolektiv

Podle staré římskoprávní zásady jsou tři kolektiv. S tím počítá i naše právo v řadě případů. Vyhlásit stávku proto podle nás mohou tři zaměstnanci daného zaměstnavatele. Je možné uvažovat i o generální stávce pracovníků daného oboru (např. ošetřovatelky, učitelé apod.). Do stávky tak může vstoupit mnoho ošetřovatelek nebo učitelek. Lze také založit i novou odborovou organizaci.

Pravidla stávkování

Protože nemáme zákon, který by obecně upravoval právo na stávku, nejsou dána ani konkrétní pravidla, která musí stávkující dodržet. I zde je proto nutno vycházet z judikatury. Platí tedy, že **„právo na stávku musí být vykonáváno způsobem, který šetří jak práva osob na stávce nezúčastněných, tak práva zaměstnavatele; ani skutečnost, že se někdo zúčastní stávky, jej neopravňuje k tomu, aby nad míru nezbytnou pro realizaci práva na stávku omezoval práva jiných osob.“** (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2002, sp. zn. 21 Cdo 2489/2000)

STÁVKUJÍCÍ ZAMĚSTNANCI MUSÍ PŘEDEVŠÍM ŠETŘIT PRÁVA TŘETÍCH OSOB A ZAMĚSTNAVATELE.

Domníváme se proto, že můžete vstoupit do stávky (a např. v rámci stávky odmítnat testování či nošení náhubků), ale třeba ošetřovatelky nesmí do práce jen tak nepřijít a ohrozit péči o seniory. Stejně tak učitelky nemohou jen tak neučit, ale mohou třeba informovat rodiče a děti, že jsou ve

stávce a v rámci stávky odmítnout požadavky zaměstnavatele.

Jak si počínat při vyhlášení a vedení stávky, se dočtete v [Právním výkladu stávky](#) (dokument Českomoravské konfederace odborových svazů).

Ondřej Beneš ve svém článku uvádí:

„S přihlédnutím k obsahu tohoto výkladu ČMKOS lze mít za to, že stávka mimo kolektivní vyjednávání je vyhlášena a vedena v souladu s právem, pokud jsou splněny následující předpoklady:

- *existuje legitimní důvod stávky (požadavek směřující k ochraně konkrétních hospodářských nebo sociálních práv zaměstnanců),*
- *ke stávce bylo přistoupeno až jako ke krajnímu řešení (tj. předcházela jí neúspěšná jednání mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci přiměřeného trvání a průběhu),*
- *počet zaměstnanců, kteří se hodlají stávky zúčastnit, musí být dostatečný k tomu, aby organizátor stávky (odborová organizace nebo jiný kolektiv zaměstnanců) mohl dosáhnout splnění cíle stávky,*
- *organizátor stávky a stávkující zaměstnanci jsou povinni při informování veřejnosti o stávce a vysvětlování smyslu a cíle stávky šetřit práva zaměstnavatele – neinformovat nepravdivým či zavádějícím způsobem, respektovat obchodní tajemství zaměstnavatele atd.,*
- *organizátor stávky s přiměřeným předstihem (např. tři pracovní dny) před plánovaným zahájením stávky zaměstnavateli písemně oznámí:*

- kdy bude stávka zahájena,

- dobu jejího předpokládaného trvání,

- důvody a cíle stávky,

- jména zástupců stávkového výboru nebo kontaktní osoby, které jsou oprávněny zastupovat účastníky stávky,

- *organizátor stávky předá zaměstnavateli jmenný seznam zaměstnanců, kteří se zúčastní stávky (pro účely výpočtu mzdy),*
- *stávkující zaměstnanci nesmí nad nezbytnou míru omezovat práva ostatních osob vč. zaměstnavatele, tj. nesmí např.:*

- donucovat ostatní zaměstnance k účasti na stávce,

- bránit zaměstnancům, kteří chtějí pracovat, v přístupu na pracoviště, ve výkonu práce a v odchodu z pracoviště,

- poškozovat či zneužívat majetek zaměstnavatele,

- *organizátor stávky informuje subjekty, které informoval o vyhlášení stávky (zejm. zaměstnavatel, stávkující i nestávkující zaměstnanci, média), o jejím ukončení.“*

Co na stávku řeknou hygieny?

Domníváme se, že nikomu nemůže být podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví nařízeno se pravidelně testovat prostřednictvím obecného opatření obecné povahy. Ministerstvo zdravotnictví k tomu, aby testování nařídilo ([stejně jako např. k rouškám](#)), zneužilo § 69 odst. 1 písm.

i). Z tohoto ustanovení přitom nevyplývá, že by mělo pravomoc někomu uložit, aby se

podrobil zásahům do tělesné integrity.

Podle § 64 tohoto zákona má fyzická osoba povinnost podrobit se laboratornímu vyšetření pouze v případě, kdy je nakažená nebo alespoň podezřelá z nákazy. Stát musí prokázat, proč považuje konkrétní osobu za podezřelou z nákazy, proto se domníváme, že rozhodnutí musí být individuální, nikoli hromadné opatření obecné povahy. To ostatně vyplývá i ze znění § 67 zákona o ochraně veřejného zdraví.

Evidentně není možné, aby byly VŠECHNY ošetřovatelky najednou podezřelé z nákazy. vůbec možné. Nebo je snad podezírán z nákazy každý občan automaticky a hotovo šmytec, konec důkazům pro omezování osobní svobody? Takovou argumentaci nemůže myslet vážně ani Blatný.

Počítejte ale s tím, že zaměstnavatelé budou neposlušné zaměstnance udávat právě KHS a ty s nimi mohou zahájit řízení o přestupku (§ 82 odst. 2 písm. k) zákona o ochraně veřejného zdraví). Pak je třeba se bránit u soudu, neboť evidentně jde o zneužívání pravomoci státního orgánu. Přesto je nutné upozornit na to, že KHS mohou se zaměstnanci, kteří se nepodrobí např. testu, zahájit správní řízení, neboť [mimořádné opatření ukládá povinnosti přímo zaměstnancům](#). Nepodrobení se testům (povinnosti uložené opatřením) je [porušením tohoto opatření](#).

Podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví ministerstvo zdravotnictví nařizuje mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných. To je právě ono mimořádné opatření o antigenních testech. Podle § 92n se fyzická osoba dopustí přestupku, nesplní-li povinnost uloženou mimořádným opatřením vydaným podle § 80 odst. 1 písm. g). Podle § 92n odst. 3 písm. a) je možno za tento přestupek uložit pokutu do 3 000 000 korun.

Zatím nemáme informace o tom, že by se ukládaly pokuty v takové výši. Víme o pokutách za nenošení roušky maximálně ve výši několika tisíc Kč (tam také hrozí až 3 miliony, což je absurdní a hloupé).

Je nezbytně nutné, aby soudy řekly, že ministerstvo nemá podle § 69 odst. 1 písm. i) vůbec pravomoc ukládat povinnost podrobit se laboratornímu vyšetření.

Zdroj: <https://stavbez nouze.cz>